



امیر آه‌ل‌سُنّت نه د نوم اینسودلو

په باره کېنى سوال جواب

پېشکش



ابو حمزة
عَلَى شَفَاعَةِ

بِحَمْدِ اللَّهِ
أَمَّلَ مُحَمَّدَ

پېشکش:

مجلس المدينة العلمية (جعفر بن أبي طالب)

ترجمه:

ترانسلیشن ډیار تائیٹ (جعفر بن أبي طالب)

الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيمِ يَا نَبِيَّ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

د کتاب لوستلو دعا

ديني کتاب يا اسلامي سبق لوستلو نه مخکبني دا لاندي دعا لوئي

إِنْ شَاءَ اللّٰهُ عَزَّ وَجَلَّ خَيْرٌ لَّهُ لَوْلَى هُنْهُ بِهِ مُوْيَادٌ پَاتِيَ كَيْبَرِي:

اللّٰهُمَّ افْتَحْ عَلَيْنَا حَكْمَتَكَ وَانْشُرْ عَلَيْنَا رَحْمَتَكَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ

ترجمه: اے الله عزَّ وَجَلَّ په مونږه د علم او د حکمت دروازے برسيره [يعني بيرته] کېږي او په مونږه خپل رحمت رانازل کړي! اے عظمت او بزرگۍ والا!

(مستطرف ج 1 ص 40 دار الفکر بیروت)

(اول او آخر کښې یو یو خل د روڈ شریف اولوی)



درالے نوم: امير اهل سنت نه دنوم کېښودلو په باره کښې سوال جواب

..... اول خل:

..... تعداد:

مَدَنِي عرض: بل چا ته د دې رسالے چاپ کولو اجازت نشه

کتاب اخستونکي توجه اوکړئ

که د کتاب په طباعت کښې خه بنکاره خایي وي یا پانړې کمي وي یا په بائندېنګ کښن مخکبني وروسته لکیدلي وي نو مکتبة المدينې ته رجوع اوکړئ.

امیر اہلسنت نه دنوم کینبودلو په باره کنبی سوال جواب

شیخ طریقت امیر اہلسنت، بنیع دعوتِ اسلامی حضرت علامہ، مولانا ابو بلال محمد الیاس عطار قادری، رضوی دا مشتہ کائھو العالیہ دا رسالہ ”امیر اہلسنت سے نام رکنے کے بارے میں سوال جواب“ په اردو زبہ کنبی لیکلی ده.

مجلسِ تراجم (دعوتِ اسلامی) د دی رسالے په آسانہ پنستو زبہ کنبی د وس مناسب د ترجمہ کولو کوشش کرے دے۔ کہ چرپی په دی ترجمہ کنبی خہ غلطی یا کمے، زیاتے او مومنی نو ستاسو په خدمت کنبی عرض دے چہ مجلسِ تراجم ته خبر او کرئی او د ثواب حقدار جو پر شیء۔

پیشکش:

مجلسِ تراجم دعوتِ اسلامی

برائے رابطہ:

عالیٰ مدنی مرکز فیضانِ مدینہ محلہ سوداگران
پرانی سبزی منڈی، باب المدینہ کراچی، پاکستان

UAN: ☎ +92-21-111-25-26-92 – Ext. 7213

Email: 📩 translation@dawateislami.net

**الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
أَعَانِي اللّٰهُمَّ أَعُوْذُ بِيَمِنِ الشَّيْخِينَ التَّاجِيْمِ يَدْحِلَ اللّٰهُ الرَّاجِيْمِ**

دا مضمون د "غیبت کی تباہ کاریاں" صفحه 281 تا 300 نه اخستے شوئے دے

امیر اہلسنت نہ دنوم کینبندلو په بارہ کتبی سوال جواب

د درود شریف فضیلت

د الله پاک د آخری نبی ﷺ حَلَّ اللّٰهُ عَلٰيْهِ وَالْهٰمَّ فَرْمَأَنَّ: چا چې د اووئیل: "اللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى
مُحَمَّدٍ وَّأَلِّيْلِهِ الْمُسْكُنِ الْمُقْرَبِ عِنْدَكَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ"^(۱) د هغه د پاره زما شفاعت واجب شو.

(معجم کبیر، رویع بن ثابت الاصلاري، 25/5، حدیث: 4480)

سوال: هر کس د خپل اولاد نه او منفرد نوم کینبندل غواړي، د دې د پاره خه طریقه اختیار کړئ شي؟

جواب: پخوا به خلق د جمات امام صاحبانو او د علمائے کرامو بارگاه کتبی حاضریدل او د خپل اولاد د پاره به ئې د نوم تپوس کولو، او اوس خلقو انټرنیت خپل "پیر، راه نما او بابا" جور کړئ دے، ځکه نن صبا خلق د "نیت بابا" نه تپوس کوي. د دعوت اسلامي نه مخکنې خبره ده، زما دومره شهرت نه وو، خو چې ګیره مې د کوم وخت نه راغلي ده، پریبنودی مې ده، هغه وخت کتبی به عام طور خلمو ګیرې نه پریبنودلې، بعضې مشرانو به پریبنودې وي. بهرحال! د کهارادر یو جمات چې د هغې نوم "بِسْمِ اللّٰهِ" وو، هغې سره خواه کتبی ما سره یو ماشوم ملاو شو او هغه اووئیل: "مولانا صاحب! زمونږ کور کتبی ماشوم پیدا شوئے دے، د هغه د پاره راته نوم اوښائي." زه د هغه جمات امام نه ووم، خو ماشوم زما ھلیه د مولانا په شان اوپنیدله نوزما نه ئې د ماشوم د نوم د پاره تپوس اوکړو. نو دا د پخوا انداز وو، نن صبا انټرنیت په موبائل فون کتبی موجود دے، په هغې کتبی د اکثر نومونو هم دا معنی ليکي وي: جَنَّتِي گُلُّ، يا جَنَّتِي مَحْلٌ. "چې انټرنیت راه نما جوروئ نو ډغره به

¹ ...اے الله حضرت محمد ﷺ باندې رحمت نازل کړې او هغونې ته د قیامت په ورڅه خپله بارگاه کتبی مُقرَّب مقام ورکړې .

خورئ او گزاربرئ به، عاشقان رسول علماء راه نما جوپ کرئ! صرف دی کتبی مو فائدہ ده۔“ د دعوت اسلامی د مکتبۃ المدینہ کتاب ”نام رکھنے کے اکام“ کتبی د ماشومانو هلکانو او جینکو پیر نومونه ورکرے شوی دی، په هغی کتبی ئی او گورئ او نوم ترینه خوبن کرئ او کیبردی، یا کہ خوک غواپی نو د هغی نه د خہ نومونه منتخب کرپی او بیا د علمائے کرامو سره مشورہ اوکرپی چې دا خو نومونه مونبر راوبنکی دی، په دی کتبی رالہ تاسو یو نوم خوبن کرئ۔ (ملفوظات امیر ابولست. قسط: 96)

سوال: کہ خوک اولوئی: ”غلام رسول“ نوم کینبودل جائز نه دی ٹکھہ چې مونبر د رسول اللہ ﷺ امتیان یو، آیا داسی وئیل جائز دی؟

جواب: ”غلام رسول“ نوم کینبودل جائز دی د مالک او غلام دور دیر پخوا تیر شوے دے پخوا دور کتبی به غلامان خرخیدل او د حضور ﷺ د وصالِ ظاہری نه پس هُم خرخیدل، او په قرآن پاک کتبی هُم د غلامانو ذکر دے، د دی نه علاوه هم چیرو خایونو کتبی د غلام او وینزو ذکر راغلے دے۔ بھر حال دا خنگہ ممکنہ ده چې د عام کس غلام خود وي خود مُصطفیٰ کریم ﷺ غلام د نه شي کیدے۔

د رسول اللہ ﷺ د غلام شان (حکایت)

حضرت سیدنا سفینہ رضی اللہ عنہ د رسول اللہ ﷺ صحابی دے، یو خل د قافلے نه جُدا شو او خپل ملکری ئی تلاش کول چې ناخاپه ئی محی ته ازمرے راغے، هغوئی د ازمری نه هیچ ویره نه لرلہ ازمری چې د نبی ﷺ دا غلام اولیدو نو ازمرے اوپریدو! حضرت سفینہ رضی اللہ عنہ ازمرے مخاطب کپو او ورتہ ئی اُروئیل: ”یا بآں الحارث آنامؤل رسول اللہ یعنی اے کوی العارث! تا ته پته ده چې زه خوک یم؟ زه د رسول اللہ غلام یم.“ کوی العارث د ازمری کُنیت دے د هغوئی دا خبره ئی چې واوریده نو ازمری لکئ او خوزوله او واپس روان شو، دا دی خبری ته اشاره وہ چې ما پسی شاته شاته راخی، هغوئی په ازمری پسی شاته شاته روان شو نو ازمری هغوئی

خپلو ملکرو سره یو خائے کرو.

(مصنف عبد الرزاق، 233. حدیث: 20711) (ملفوظاتِ امیر ابل سنت. قسط: 97)

اُن کے جو غلام ہو گئے خلق کے لام ہو گئے

سوال: د کنیت خہ مطلب دے؟

جواب: د اصل نوم نہ علاوه هغه نوم چې د هغې نه مخکنیبی ابو، این، اُم یا بنت وغیره موجود وي، هغې ته ”کنیت“ وائی۔ (التربیات للبرجاني، ص 136) لکه این هشام، اُم هانی او بنت هوا۔ گنیت کله د پلار په نسبت هُم کیبندولے کیبری کله د ڈھوئی یا لور په نسبت هُم کیبندولے کیبری۔ (ملفوظاتِ امیر ابل سنت. قسط: 97)

سوال: ”کاشان“ او ”بِسْمِ اللَّهِ“ نوم کیبندول خنگه دي؟

جواب: ”کاشان“ نوم کیبندول صحیح دی دغه شان د ماشومانو جینکو نوم ”کاشانه“ کیبندولے کیبری په دې کتبی هم خه حرج نشته، البتہ په نوم کیبندول کتبی دا خبره پیش نظر سائل پکار ده چې د هلکانو نوم د انبیائے کرامو علیہ السلام، صحابہ کرامو رضی اللہ عنہم او بزرگان دین حجه اللہ تعالیٰ په نومونو باندې کیبندول پکار دی چې د هغوئی برکتونه ئې نصیب شي.

پاتې شو خبره د ”بِسْمِ اللَّهِ“ نوم کیبندول چې بعضی خلق د ماشومانو نومونه ”بِسْمِ اللَّهِ“ کبردي، د دې معنی ده: ”د اللَّهُ پاک په نوم شروع“ په ظاهره دې نوم کیبندول کتبی هم خه حرج نه معلوم ہي. د جمتو نومونه خو هُم ”بِسْمِ اللَّهِ“ کیبندولے کیبری لکه د کراچے په علاقہ کھارادر کتبی ”بِسْمِ اللَّهِ“ جمات مشہور دے. د نومونو متعلق قاعده دا ده چې که د یو نوم معنی مخصوص وي نو بیا هغه کیبندول منع وي لکه ”سُبْحَانَ“ د دې معنی ده: ”د هر عیب نه پاک ذات“ نو ولے چې دا وصف د اللَّهُ پاک د پاره خاص دے لہذا د بنده نوم ”سُبْحَانَ“ کیبندول منع دی البتہ ”عبد السُّبْحَانَ“ نوم کیبندولے شي۔ (ملفوظاتِ امیر ابل سنت. 1/ 159)

سوال: آیا د ماشومی نوم ”شُكْرِيَه“ کیبندولے شو؟

جواب: ”شُکریه“ نوم کینبودلو کتبی خه حرج خو نشته خود دی نوم خه فضیلت هم نشته بلکه کیدے شي چی د دی نوم کینبودلو په وجهه وریوری خلق توقی اوکری او کله چی دا ماشومه لویه شي نو کیدے شي چی د دی نوم په وجهه هغه د پریشانه سره مخالخ شي. د داسی نومونو کینبودلو په خائے د ماشامانو نومونه د انبیائے کرامو ﷺ او د صحابه کرامو ﷺ و بزرگان دین ﷺ په نومونو او د جینکو نومونه د صحابیاتو او ولیاتو ﷺ په نومونو باندی کینبودل پکار دی. (ملفوظاتِ امیر ابلی سنت. 147/1)

سوال: خلق نومونه و رانوی د دی خه وجہ ده؟ د دی نه خان خنگه بچ کپے شي؟

جواب: نوم دومره مشکل کینبودلے شي چی د خلقو په خُلہ نه راخی نو دغه شان خلق نوم وران کپری او د خه نه خه جور کپری. لہذا نوم ورانیدلو نه د بچ کولود پاره آسان نوم کینبودل پکار دی چی هغه په آسانی سره د خلقو په خُلہ راخی که د برکت د پاره مو یو نوم کینبودے وي او هغه مشکل وي نو هغې سره د عام بول چال یو آسان نوم هم کپریدئ مثلاً عبد الرَّزَاقَ دیر بنکلے نوم دے، که د برکت د پاره هم دا نوم کینبودلو نو د لیکلو او لوستلو د پاره هم دا نوم استعمالوئ خودی سره یو آسان نوم هم کپریدئ چی هغه د عام کس په خُلہ په آسانی سره راخی. د نوم کینبودلو متعلق نور معلومات حاصلولو د پاره د مکتبۃ المدینہ د 179 صفحو باندی مشتمل کتاب ”نام رکھنے کے احکام“ مطالعہ کپری. دا دیر بنکلے کتاب دے، په دی کتبی په سُوْنُو نومونو سره سره د نوم کینبودلو مسئلے هُم بیان شوي دي. دا کتاب د مکتبۃ المدینہ نہ هدیۃ حاصل کپری یا ئی د دعوت اسلامی د ویب سائٹ (www.dawateislami.net) نہ داؤن لوڈ کپری او استفاده ترینه حاصله کپری. (ملفوظاتِ امیر ابلی سنت. 76/2)

سوال: آیا د ماشومی نوم صحابیہ کینبودل جائز دي؟

جواب: نن صبا خلق د مُنَفِّرِدو [خانکرو] نومونو کینبودلو دیره جذبه لري. تر دی پوری که د یو ٿوئ نوم ئی ادریس وي او د بل نوم ورتہ خوک اووائی چی ابلیس

کیردہ نو کیدے شي چې بے تعلیمه خلق دا نوم هم کیردي. د مُنفرِد [خانگری] نوم په شوق کتبی به هغه ته دا هُم پته نه وي چې ابلیس خه ته وائی؟ حالانکه ابلیس شیطان ته وائی او دا نوم به یو پوهه کس هُم نه گردی. دغه شان نور هم خلق دیر عجیبه عجیبه نومونه گردی. بھر حال د صحابیه نوم کینبودلو په خائے د کومی صحابیه په نوم باندی نوم کیردی مثلاً عائشہ د صحابیه نوم دے، فاطمہ د صحابیه نوم دے او هغی ته دا نسبت هم حاصل دے چې د حضور ﷺ شہزادگیع ده۔ (ملفوظات امیر اہل سنت، 2/178)

سوال: آیا په انسان باندی د نومونو اثرات مُرتَب کیری؟

جواب: آؤ جي! په انسان باندی د نومونو اثرات مُرتَب کیری.

(فیض القدیر، 3/522. تحت حدیث: 3745. ملفوظات امیر اہل سنت، 2/222)

سوال: دا حقیقت دے چې د نومونو اثرات مُرتَب کیری، د بنو نومونو برکتونه ملاویری او د بدوانو خرابیانی هُم ظاهری بری خود نومونو دروندواي او سپک والی خه حقیقت دے؟

جواب: په خلقو کتبی د نومونو سپکوالي او دروندواي تأثیر شته دے تر دی پوري چې زما نه چا په خصوصی مدنی مذاکره کتبی په دی بارہ کتبی دا تپوس هم کړے وو چې د هغويي د یو خپلواں نوم د کربلا والو په نوم باندی وو نو هغويي ته کوم باباجي او وئيل چې د کربلا والا خوديرې لويه هستي دي او ته دومره قابل نه ئې چې د هغويي په نوم باندی خپل نوم کیردې لهذا ته دا نوم بدل کړه ځکه چې دا نوم پېير دروند دے. ما هغه سوال کونکے داسې پوهه کړو چې: که د کربلا والو د نومونو برکت نه ملاویری نو بیا به د چا د نومونو برکت ملاویری؟ نوم دروند دے څکه د نوم بدل کړے شي، [یعنی دا چې د چا نوم دے په هغه سختې ډیرې تیرې شوي دي] نو د نوم بدلو لو دا وجہ زما عقل نه مني. که د برکت حاصلولو په نیت د خپلو چو نومونه د صحابه کرامو ﷺ او اولیائے عظامو ﷺ په نومونو باندی

کینبودلے شي نو **لَّا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ** د دی برکتونه به حاصلیپری. یاد ساتئ! بد نوم بدھ میوہ راورپی بدھ نومونه کینبودلو سره نقصان کیرپی او د دی په وجہ د ماشومانو اخلاق هُم بد کیدے شي خونن صبا خلق د **مُنْفَرِد** [خانگرپی] نوم کینبودلو په حرص کتبی د خپلو بچو عجیبہ عجیبہ نومونه گردی۔ (ملفوظات امیر ابی سنت 223)

سوال: تاسو د خپلی رسالے ”ضیائے درود و سلام“ نوم ”ضیائے درود و سلام“ ولے کینبودے دے؟

جواب: د ضیا معنی ”رنرا“ د نو د ”ضیائے درود و سلام“ معنی شوہ ”د درود و سلام رنرا“. ما د سیدی قطب مدینہ مولانا ضیاء الدین احمد مدائی په نسبت د دی رسالے نوم ”ضیائے درود و سلام“ کینبودو چې د هغولي د نوم یوه حصہ په دی رسالہ کتبی راشی. دغه شان ”ضیائے درود و سلام“ نوم کینبودلو کتبی دوھ فائدے حاصلی شوپی، یوه دا چې د اللہ پاک د نیک بندھ او **وَلِيُّ اللَّهِ** نسبت حاصل شو او دوئیمہ دا چې د دی معنی ”درود و سلام رنرا“ ہم بالکل تیک ده۔ (ملفوظات امیر ابی سنت 499)

سوال: د یو کس په کور کتبی هلک پیدا شو او هغه یو قاري صاحب ته اووئیل چې داسپی نوم راته او نسایه چې په دی محله یا بنیار کتبی هیڅ چا هُم نه وي اینبودے. هغه ورتہ په جواب کتبی اووئیل: فرعون یا نمرود نوم ورله کیرپه! داسپی وئیل خنگه دی؟

جواب: هغه بہ دا هسپی احساس ورکولو د پاره یا په توقه کتبی وئیل وي چې داسپی خو صرف د فرعون یا نمرود نوم کیدے شي چې چا نه وي اینبے. داسپی جواب ورکولو کتبی کیدے شي چې د مخامنځ کس زړه خفه شي، دې صورت کتبی هغه [قاري صاحب] له معافي غښتل پکار دي. داسپی جواب نه دي ورکول پکار، ځکه چې که په سنجدیده انداز کتبی داسپی جواب ورکرے شي نو کیدے شي چې لارشي او دا نوم ورله کیرپدی. بھر حال! د **مُنْفَرِد** [خانگرپی] نوم کینبودلو په ځائے د انبیائے کرامو **عَلَيْهِ السَّلَامُ**، صحابه کرامو **حَفَظَ اللَّهُ عَلَيْهِ**، یا د نورو بزرگانو **حَمَدَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ** په نومونو نوم کینبودل پکار دي، دغه شان د خور آقائے کريم **صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ** په نومونو

کتبی، لکھ محمد، احمد، یا نورو صفاتی نومونو کتبی یو نوم کینبودل پکار دی، چکه چی دا نومونه د برکت والا دی که مُنفرد [خانگرے] نوم کینبودل غوارئ نود انبیائے کرامو ﷺ او صحابه کرامو ﷺ په نومونو کتبی هم دیر داسی نومونه شته چې مشهور نه دی، لکھ ڈوالِکفل او یوشع“ (تفسیر روح البیان، پ. 23، ص. تحت الایة: 47/8، 48/47، تفسیر خازن، پ. 6، البائدة، تحت الایة: 1.26، 483) دا د انبیائے کرامو ﷺ نومونه دی، خو مشهور نه دی. داسی نومونه د کتابونو نه راویستله او کینبودلے شی. د مکتبۃ التدینیہ کتاب ”نام رکھنے کے احکام“ کتبی هم په سوونو نومونه موجود دی، په هغی کتبی د تلاش کرے شي او کینبودلے شي. (ملفوظات امیر ابلست، قسط: 60)

سوال: اکثر خلق د خپلو بچو نومونه عبدالجبار او عبدالرحمن کیردی او بیا هغوئی ته اکثر رحمان او جبار وائی، نو په داسی نومونو یادول خنگه دی؟

جواب: د چا نوم چې د عبد په اضافت سره کینبودلے شي هغه بیا په عبد سره وئیل پکار دی د اللہ پاک نومونه داسی دی چې هغه بغیر د عبد نه نہ اینبودلے شي او نه رابللے شي. د مکتبۃ التدینیہ کتاب ”نام رکھنے کے احکام“ صفحہ نمبر 15 کتبی دی: عبداللہ او عبدالرحمن دیر نہ نومونه دی خواکثر په دی زمانہ کتبی دالیدلے کیردی چې د عبدالرحمن په خائے خلق هغه کس ته رحمان وائی او غیر خدا ته رحمان وئیل حرام دی. دغه شان عبد الخالق ته خالق⁽²⁾ او عبد المعبد ته معبد وائی

dasi نومونو کتبی داسی ناجائزہ ترمیم هیچ کله کول نه دی پکار. دغسی دیر په کثرت سره په نومونو کتبی د تصغیر رواج دے یعنی نوم داسی و راتوی چې هغه په حقارت مشتمل وي او داسی نومونو کتبی هیچ کله تصغیر کول نه دی پکار. لہذا کوم خائے کتبی چې دا گمان وي چې په نومونو کتبی به تصغیر کیردی هلته د داسی

² ... زمونر په زمانہ کتبی دا بدی چیره عامہ ده چې عبدالرحمان ته رحمان، عبدالخالق ته خالق او عبدالقدیر ته قدیر وغیره وائی دا حرام دی، د دی نه بچ کیدل لازم دی.

نومونه نہ گپتی، نور نومونه د کیبردی۔ (بخار شریعت 356/3، حصہ 15، نامر کھنے کے احکام، ص 5116) د تصریغ نہ مراد کمول او وروکے کول دی لکھ رویہ ته چپ رویکے اووئیلے شي۔
(ملفوظاتِ امیر اہل سنت، قسط: 61)

سوال: ”فاتحہ ایمان“ نوم کینبودل خنگہ دی؟

جواب: د فاتحہ لفظ کیدے شي چپ د سورہ الفاتحہ نہ اخستے شوے وي او دی سره به ئپی لفظ ”ایمان“ بو خائے کپے وي، دا خہ دیر عجیبہ نوم دے۔ د مکتبۃ اللہیں کتاب ”نام رکنے کے احکام“ حاصل کپئ او د هغی نہ بنه شان نوم را اوباسی۔ دا کتاب په هر یو کور کتبی موجود کیدل پکار دی۔ چپ کله هم ماشوم پیدا شي نو د دی کتاب نہ نوم کیوں دل پکار دی۔ (د امیر اہل سنت دامت برکاتہم العالیہ سره خواہ کتبی ناست مفتی صاحب اور فرمائیل) د ”فاتحہ ایمان“ ترجمہ به وي د ایمان فاتحہ۔ بہر حال د دی نوم چپ خہ هم معنی اخلي هغہ به د ایمان سره بہترہ نہ لکی۔
(ملفوظاتِ امیر اہل سنت، قسط: 75)

سوال: حیات اللہ نوم کینبودل خنگہ دی؟ (د سوشن میدیا پہ ذریعہ سوال)

جواب: جائز دی۔ (د دی معنی دہ: د اللہ پاک ژوندے کپے شوے)

(ملفوظاتِ امیر اہل سنت، قسط: 62)

سوال: آیا د ماشوم نوم ”محمد حطیم“ کینبودے شي؟

جواب: (پہ دی موقع باندی امیر اہل سنت دامت برکاتہم العالیہ سره نزدے ناست مفتی صاحب اور فرمائیل) د حطیم معنی د لفظ محمد سره مناسب نہ معلوم یہی ٹکھے چپ د کال په شروع کتبی چپ کومہ وچہ شوی گیا وي هغی ته، او ملبے ته هم حطیم وائی او لفظ ”حطمه“ عام طور د ماتیدلو په معنی کتبی استعمال یہی۔ (امیر اہل سنت دامت برکاتہم العالیہ ارشاد اور فرمائیل) لفظ محمد لگولو نہ بغیر ”حطیم“ نوم کینبودلو کتبی خہ حرج نشته۔ د یو صحابی نوم هم حطیم دے او د کعبے شریفی کیږپاپرہ یو پی حصے ته هم حطیم وائی بلکہ ”حطیم“ عین کعبہ ده چپ د جو پولو په دوران کتبی د خرچ د کی په وجہ دا حصہ پرینبودلے شوی وہ۔ (بخاری 1/533، حدیث: 1584) نو د غہ

شان دا دوہ نسبتونه شول لیهذا د نسبت نه برکت حاصلولو د پاره حطیم نوم کینبودلے شئ خو دی سره لفظِ محمد لگول مناسب نه دی. که چا ”محمد حطیم“ نوم کینبودلو نو مونږ به دی ته ناجائزه او نوم کینبودونکی ته گنهگار نه وايو، البتہ لفظِ محمد د هغه نوم سره لگول پکار دي کوم چې د دی د شان لائق وي لکه حسن وغیره. د ”حسن“ تصغیر سره هم لفظِ محمد لگول مناسب نه دی خو دلته زمونږ په معاشره کتبی عرف دے تر دی پورې چې علماء ئې هم لکوي. بهر حال که چا د حسن تصغیر سره هم لفظِ محمد او لگولو نو هغه گنهگار نه دے خو زما دا جواب د فتاوی رضویه شریف او د سرکار مفتی اعظم هند د ارشاداتو په رنپا کتبی دے. (جهان مفتی اعظم، ص 452. ملفوظات امیر اہل سنت قسط: 87)

سوال: د محمد نوم خه برکتونه دي؟

جواب: سُبْحَنَ اللَّهُ! د محمد نوم د برکتونو به خه وائي! اللَّهُ يَاك ارشاد فرمائی: زما د په خپل عزت و جلال قسم وي! د چا نوم چې ستا په نوم وي (يعني محمد يا احمد وي) نو زه به هغه ته عذاب نه ورکووم. (مواہب لدنی، 2/301) خوب آقائے کريم ﷺ ارشاد فرمائی دے: د چا نوم چې احمد يا محمد وي هغه به دوزخ ته نه خي. (مسند فردوس، 2/503. حدیث: 8515. ملفوظات امیر اہل سنت قسط: 83)

جو چاہتے ہو کہ ہو سرد آتش دوزخ دلوں پر نقشِ محمد کا نام کر لینا

سوال: د ماشومی نوم ”عجوه“ کینبودل خنگه دي؟

جواب: ”عجوه“ د مدینے مُنَورے بلکه د تولی دنیا د تولو نه اعلیٰ کجوري دي، په دی نسبت باندی نوم کینبودلو کتبی خه حرج نشته. (ملفوظات امیر اہل سنت قسط: 102)

سوال: په مُحَرَّمُ الْحَرَام کتبی د پیدا شوي ماشوم د پاره د مُحَرَّمُ الْحَرَام په نسبت یو بنہ شان نوم را او بشنائی.

جواب: ما تر نن ورخپی پورې چا ته بد نوم نه دے بنو dalle. آللَّهُمَّ زما دا عادت دے چې زه د بنہ نه بنہ نوم گېدم څکه چې زه د چا بد نه غواړم نو هغه ته به بد نوم ولے

ورکووم؟ زیات خو داسی دی چې **الحمد لله** زه د هلک نوم محمد گردم يا کله احمد گردم د دی دواړو نومونو دېر فضیلتونه دی او خوک چې د تعظیم او برکت د پاره دا نومونه کېږدي نو د نوم کینبودونکي د پاره د بخشنې خوشخبری ده. (کنز العمال، جزء 16، حدیث: 45215 مأخوذا) دغه شان د آواز کولو د پاره هم زه بنه نوم ورکووم. که هغه بیا مُحَرَّمُ الْحَرَامُ وي او که لوئې اخترو وي یا رَمَضَانُ الْمُبَارَكُ وي، زه د خپل طرفه بنه نوم ورکووم او په دې لحاظ سره د مُحَرَّمُ الْحَرَامُ خه خصوصیت نشته چې کتبی زه د مُحَرَّمُ الْحَرَامُ کتبی بنه نوم ورکړم او باقی میاشتو کتبی بد. د ماشومانو نومونه بنه کینبودل پکار دی څکه چې بنه نوم بنه فال او بنه نښه ده او د چا نوم چې بنه کینبودل شی، هغه سره به **إِنَّ شَاءَ اللَّهُ** بنه کېږي خو نن صبا خلق مَعَادُ اللَّهِ د فلمي اداکارانو، کرکترانو او فنکارانو په نومونو د خپلو بچو نومونه کینبودل خوبنوي. دغه شان خلق د منفرد نوم کینبودلو پوره کوشش کوي او خنکه چې یو مُنْفَرِدٌ [خانګړے] نوم واوري هغه کېږدي حالانکه داسې کول نه دی پکار. د ماشومانو نومونه د انبیائے کرامو **عَلَيْهِ السَّلَامُ** صحابه کرامو **عَلَيْهِ الرَّحْمَةُ** او اولیائے کرامو **حَمْدُ اللَّهِ الْعَظِيمُ** په نومونو باندې کینبودل پکار دی. نن صبا خلق یس او طه نومونه کېږدي، د داسې نومونو کینبودلو هم اجازت نشته څکه چې دا حروفِ مُقْطَعَاتِ دی د دې معنی اللہ پاک ته معلومه ده او د اللہ پاک په عطا سره د هغه خوره حبیب **حَلَّ اللَّهُكَبِرُ الْعَظِيمُ** ته معلومه ده، مونږ ته د دې معنی معلومې نه دی څکه دا نومونه نه شي کینبودل، خو غلام یس او غلام طه نومونه کینبودل شی.

باقي پاتې شوه دا چې زه د مُحَرَّمُ الْحَرَامُ په نسبت یو بنه شان نوم در اوښایم نو د دې د پاره د نوم تپوس کوونکي د پاره تنظیمي ذمه دار کیدل او مدنی فيس ورکول ضروري دي. که زه بغیر د خه شرط نه نوم اوښایم نو دومره خلق به د نوم تپوس کول شروع کړي چې سنبلالو به ئې مشکل شي. مخکښې به د نوم د پاره زما خواه ته پوره لسمونه راتلله دغه شان به خلقو زه هډو خوراک خبناک ته نه پرینبودم، بیا ما د

نوم د پاره پابندیانی اولکولو چې د کومو خلقو تنظیمي ذمه دارياني وي نو هغويي ته د نوم د تپوس کول اجازت دے گنبي اجازت نشه او دا شرط مې هم اولکولو چې زما نه د نوم اخستلو د پاره ڪم از ڪم د ذيلي حلقة نگران کيدل ضروري دي اوسم هم د نوم اخستلو د پاره ماته وئيلے کيربي چې نوم اوښائي څکه چې نوم تپوس کونوکے مدنی کار ډير کوي، اکر که د هغه د کور تول خلق بې لمانځه وي او په حقیقت کنبي هغه د بداخلاقيانو مجموعه وي خو د نوم اخستلو د پاره هغه د فضيلتونو مجموعه جوړه کړے شي.

د دعوت اسلامي مَكْتَبَةُ الْمَدِينَةِ يو کتاب په نوم ”نام رکھنے کے آحکام“ شائع کړے دے، په دې کتاب کنبي په سَوْنُونَوْ بلکه زرگاؤ نومونه ورکړے شوي دي. لهذا د دې نه نوم منتخب کولے شي او کینبودلے شي. په دې کتاب کنبي د نومونو سره ضروري مسائل او چې کوم نومونه کینبودل منع دي هغه هُم پکنبي بشودلے شوي دي. دا کتاب د هر کور ضرورت دے څکه چې عام طور هر چا کره ماشومان پیدا کيربي. په دې کتاب کنبي د نومونو سره د هغې معنی هم ليکلے شوي دي، د خپلو نومونو معنی هم پکنبي کتلے شي. دا صرف مفید نه بلکه يو مفید ترين کتاب دے لهذا دا کتاب د مَكْتَبَةُ الْمَدِينَةِ نه هديۃ حاصلول او په خپلو کورونو کنبي ضرور سائل پکار دي. (ملفوظات امير اబل سنت. قسط: 127)

سوال: د ماشومي نوم ”والناس“ کینبودل خنګه دي؟

جواب: ”والناس“ نوم کینبودل جائز دي څکه چې د دې معنی بدنه نه ده. د ”والناس“ معنی ده ”او انسان“، او که چا ورته د شرارت د پاره خناس وئيل شروع کړل نو د [خناس] معنی معلوميدلو په صورت کنبي به جګړه جوړه شي، او که په معنی پوهه نه شي نو کيدے شي چې دا اوګنټري چې خناس نوم هم بنه دے او دغه شان د چا نه په اوريدلو که خوک خناس نوم کيردي نو هم خه عجبه نه ده. ”والناس“ اکرچې د قرآن پاک لفظ دے خو دا ضروري نه ده چې کوم لفظ په قرآن پاک کنبي راغلے

وی په هغې د نوم کینبودلے شي ځکه چې په قرآن پاک کتبی خود ایبلیس، فرعون او شیطان نوم هم راغلے دے. د ماشومانو جینکو نومونه د پاکو بیبيانو، صحابیانو، او ولیاتو او چې کومې بزرگانی زنانه تیرې شوي دي د هغوني په نومونو باندې کینبودل بنې دی۔ (ملفوظاتِ امیر ابولست. قسط: 127)

سوال: شهنشاه او بادشاہ نوم کینبودل خنګه دی؟

جواب: پخپله خپل نوم د تکبر او لوئی والی په نیټ شهنشاه يا بادشاہ کینبودل منع دي۔ (مراة المناجح 5/30 ماخوذ) که د تکبر نیټ نه وي لکه چې د خلقو په معنی باندې نظر نه وي او داسې نوم کیردي نوبیا به هغه شان مانعت نه وي. البتہ پچ کیدل بیا هم بنې دی ځکه چې په دې کتبی پخپله خپل صفت بیانول دی. موجوده دور کتبی د خپل صفت بیانولو والا نومونه دومره زیات دي چې تقریباً هر دوئیم نوم د خپل تعريف والا معنی باندې مشتمل دے مثلاً بعضی خلق شهزاد یا شهزاده نوم کیردي چې دې معنی ده: د بادشاہ څوئ، اگر که په پلار باندې ئې د خلقو ډیر ډیر قرضونه دی خود څوئ نوم ئې شهزاد دے. د بعضی خلقونوم عابد وي او د دې معنی ده: عبادت گزار، اگر که هغه د جمیع لمونج هُم نه کوي خونوم ئې عابد دے. زاهد نوم کیردي چې د دې معنی ده: د دنيا نه بېرغښته، حالانکه هغه پوره پوره دنیادار وي خونوم ئې زاهد وي۔ (ملفوظاتِ امیر ابولست. قسط: 129)

سوال: شهنشاه او بادشاہ او داسې د لوئے والا نور القابات د بزرگان دین محمد ﷺ سره ولے لکولے کیري؟

جواب: که خلق چا ته بادشاہ يا شهنشاه او روائی نوبه دې کتبی حرج نشته خنګه چې بعضی بزرگان دین محمد ﷺ ته داسې القابات د خلقو له طرفه ورکړے شوي دي مثلاً شهنshaw سُخن مولانا حسن رضا خان محمد ﷺ امام عالي مقام، د امام حسین حسین ﷺ هغه شهزاده چې کربلا کتبی ئې د بیماری په سبب په جنگ کتبی حصه نه وه اخستې او د کربلا د واقعه نه پس ډیرو کلونو پوري ژوندے وو. د هغوني

القبابات ”سَجَاد“ یعنی دیرپی زیاتی سجدے کونکے“ او زَيْنُ الْعَابِدِينَ یعنی د عبادت کونکو زینت“ . ولے چې هغولي به دیر زیات لمونخونه کول خکه خلقو هغولي ته دا القبابات ورکړل گنبي د هغولي اصل نوم ”علی اوسط“ دے. پخوانو کتابونو کبني د هغولي نوم ”علی بن حسین“ ملاویری. بهرحال هغولي بْنُ عَلِيٍّ اللَّهُ تَعَالَى وَبِهِ الْحَمْدُ ته سجاد او زَيْنُ الْعَابِدِينَ وئيل بالکل صحيح دي. د عامو خلقو چې دا نومونه اينبودلے کيرپي نو په دې گبني خپل صفت یانپری، خکه چې پښنه وخته لمونځ خو کوي نه، او خلق ورته واي: ”سَجَاد“ یعنی دیرپی زیاتی سجدے کونکے“ د جُمُعَ لِمَوْنَعَ بَهْ نَهْ كَوْيَ او نوم بَهْ ئَيْ وَيْ“ زَيْنُ الْعَابِدِينَ یعنی د عبادت کونکو زینت.“ ”غلام زَيْنُ الْعَابِدِينَ“ نوم که کيپردي نو خير دے خو په زَيْنُ الْعَابِدِينَ نوم کينبودلو گبني خپل صفت دے. زیاته بهتره دا ده چې د حصول برکت د پاره د بزرگانو په نومونو باندي نوم کينبودلے شي. که خوک خان ته سجاد، شهزاد، او شهزاده واي نو هغه سره انبتل هُم نه دي پکار. بعضې خلق د خپل خوئ تعارف په شهزاده يا صاحبزاده وئيلو باندي کوي، گناه په دې گبني هم نشته خو د خپل صفت نه بچ کيدل بهتر دي. زه خو خپل خوئ ته غريب زاده وايم یعنی د غريب خوئي. (ملفوظات امير ابل سنت. قسط: 129)

سوال: ”محمد اذان“، ”محمد سُبْحَان“ او ”محمد صَبَر“ نوم کينبودل خنګه دي؟

جواب: اذان سره د لفظ ”محمد“ هیچ جور نشته، دا نوم کينبودل اکر چې ناجائزه او گناه نه ده، خودا د یو عبادت نوم دے، لیهذا دا نوم کينبودل مناسب نه دي، که چا اينپه وي نو دې سره د لفظ ”محمد“ نه شاملوي. دغه شان ”محمد سُبْحَان“ نوم اينبودل نه دي پکار، بلکه ”عبدالسُبْحَان“ اينبول پکار دي.⁽²⁾ او د ”محمد صَبَر“ په خائي ”محمد صابر“ کينبودل پکار دي چې د حضور صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى وَبِهِ الْحَمْدُ نه زيات صابر خوک کيدے شي؟ او صابر یو صفت دے. (دې موقع باندي مفتی صاحب او فرمائیل:) صابر د صابر په معنی کبني هم راخي، او د دې مطلب به وي ”دیر زیات صابر کونکے“ د عربیه قاعده ده چې د مبالغه د پاره داسې صفاتو له مصدر

راوری، البتہ! داسپی نومونه دلته مشهور نه دی، لیهذا داسپی نومونه کینبودل نه دی پکار.

(امیر اہلسنت **داعیتِ رَحْمَةِ الْعَالِیَّةِ** او فرمائیں): دراصل مسئلہ دا د چې خلق مُنفرد [خانگرے] نوم کینبودل خوبنوي. مونږ د اذان نوم کینبودلو نه منع اوکړه نو خلق به په خپل شوق کښي "تكبیر" یا "اقامت" نوم کیږدی! تر دې چې د مُنفرد [خانگرې] نوم کینبودلو دومره شوق لري چې د یو اخبار متعلق چا د خپل څوئ نوم "کورونا" اینې دے! بهر حال في زمانه هغه نوم خوبنوي چې خلق پرې تعجب [یعنی د حیرانتیا اظهار] اوکړي، د دې د معنی تپوس کول پکار دی. یاد ساتې! هغه مُنفرد [خانگرې] نوم کینبودلو کښي خه حرج نشته، د کوم چې معنی اخلاقی او شرعی اعتبار سره بدھ نه وي. بهتره دا د چې کوم نومونه په حدیثونو مبارکو کښي راغلي دی یا د حضور ﷺ پکار دی. د مَكْتَبَةُ الْمَدِيْنَةِ کتاب "نام رکھنے کے احکام" کښي د نومونو لوئے فهرست موجود دے، دا کتاب د مَكْتَبَةُ الْمَدِيْنَةِ نه هدیۃ حاصل کړئ، یا د دعوت اسلامی د ویب سائیت نه ئې ډاون لوډ کړئ او د دې نه د نومونو انتخاب اوکړئ.

(ملفوظات امیر اہلسنت. قسط: 156)

سوال: آیا رمله نوم کینبودلے شو؟

جواب: رمله نوم کینبودلے شئ خکھ چې د دیرو صحابیاتو ﷺ نومونه رمله وو خو برکت به هله ملاویری چې په دې نیت کینبودلے شي چې په دې کښي د صحابیاتو نسبت دے بهر حال د خپلو چھو نومونه د انبیائے کرامو، صحابه کرامو او بزرگان دین په نومونو باندې کیږدئ او د ماشومانو جینکو نومونه د صالحاتو، ولیاتو او نیکو بیبیانو په نومونو باندې کیږدئ چې په دې کښي برکت وي.

(ملفوظات امیر اہلسنت. قسط: 91)

سوال: ما د خپل څوئ اصل نوم محمد اینې دے او د آواز کولو د پاره واصف رضا، نو آیا [په آواز کولو کښي] د واصف رضا نه مخکښي محمد لګولے شم؟

جواب: کہ د برکت په نیت مو ”محمد“ نوم کیبندو دے وی نو د ڈیر فضیلت والا کار مو کرے دے۔ د واصف رضا معنی ده: د رضا صفت کوونکے“ اوس به دلته دا کتلے شي چي محمد، د رضا تعریف کوي، په دې وجہ احتیاط په دې کتبی دے چي واصف رضا بیل اووئیلے شي۔ محمد واصف نه وئیل مناسب دي او که اووئیلے شونو خه حرج او گناہ هم پکتبی نہسته۔ (ملفوظات امیر ابول سنت، قسط: 92)

سوال: آیا جانِ عالم نوم کیبندو دے شو؟

جواب: د اللہ پاک نه علاوه چي خه هم دي، دې تولو ته عالم وائي۔ او د دې تولو جان يعني خوب آفائے کريم ﷺ تھے جانِ عالم وئیلے شي۔ (په دې موقع باندی مدنی مذاکره کتبی شریک مفتی صاحب او فرمائیل:) عام طور جانِ عالم د نبی کريم ﷺ د پارہ وئیلے کیری او جانِ عالم نوم کیبندول غالباً په مسلمانانو کتبی راجح هم نه دے، او په دې نوم کتبی تزکیه يعني د خپل نفس لوئے والے بیانول هُم دی لیھذا داسپی نوم نه دی کیبندول پکار۔

(بھاگ شریعت، 3/ 604، حصہ: 16، ملفوظات امیر ابول سنت، 2/ 242)

سوال: ما د خپلی لور نوم اُمُّ الْقُرْبَى اینبے دے آیا داسپی نوم اینبندول صحیح دی؟

جواب: د ماشومی نوم ”اُمُّ الْقُرْبَى“ کیبندولو کتبی خه حرج نشته د مگے مُگَرَّمے یو نوم ”اُمُّ الْقُرْبَى“ هم دے۔ (بخاری، 3/ 296، حدیث: 4772) (ملفوظات امیر ابول سنت، 2/ 457)

سوال: زما په کور کتبی لور پیدا شوي ده، آیا زه د هغې نوم مشعل کیبندو دے شم؟ د دې معنی هُم بیان کری؟ (D SMS په ذریعہ سوال)

جواب: مشعل د اور وي او دا بنه خیز دے، بد خیز نه دے۔ لکه ”مشعل راه“ چي وئیلے کیری ، يعني لار بندونکي رنپا۔ ”مشعل“ نوم کیبندول شرعاً جائز دي، خو د جینکو نومونه هغه کیبندول پکار دی کوم چي د صالحاتو صحابیاتو او ولیاتو يعني د نیکو زنانو نومونه وي، داسپی نومونه باعث برکت وي۔ د مشعل نه اور هم لکیدلے شي، خطره خو موجوده ده۔ ظکه داسپی نوم کیردئ چي هیخ خطره پکتبی

نه وي Peaceful (امن والا) نوم کبردئ، د تولو صحابیانو نومونه امن والا دي. د حصول برکت په نیت سره ئی چې کبردئ نوان شاء اللہ برکت به هم ملا و بيري.
(ملفوظاتِ امیر اہل سنت، قسط: 90)

سوال: آيا عبدالحریر نوم کیبندولے شو؟ (د اسلامي خور سوال)

جواب: د حریر معنی رینسم ده نود عبدالحریر معنی شوه د رینسمو بنده، بس دا به ئی د منفرد [خانگری] نوم کیبندولو په چکر کتبی ایښے وي. که د عبدالحریر په خائے بل نوم کیبندول وي نو عبدالقدیر نوم کیبندولے شئ خو په دې کتبی مسئله دا ده چې خلق ترینه عبد لري کري او صرف قدير وائي او د الله پاک نه علاوه چاته قدير وئيل ناجائزه او گناه د ځکه چې دا د الله پاک صفت دے. (فتاویٰ مصطفويه، ص 9089 ملخصاً، نصیر نوم کیبندولے شئ چې بنده ته نصیر وئيلو کتبی حرج هم نشه. دغه شان جریر نوم هم کیبندولے شئ چې دا د یو صحابي نوم دے.) (ملفوظاتِ امیر اہل سنت، قسط: 99)

سوال: زه د خپلي لور نوم ”نسوان“ اینبندول غواړم، آيا دا نوم تیک دے او کنه؟

جواب: د دې هیڅ فضیلت نشته خو که دا نوم چا کیبندو نو ګهکار به هم نه وي.

سوال: آيا مونږه د خپل خور آفائے کريم ﷺ په کنیت ”ابوالقاسم“ باندې د خپلو چې نوم کیبندولے شو؟

جواب: آؤ جي! ”ابوالقاسم“ نوم کیبندول جائز دي.

(فتاویٰ رضويه، 16/560) (ملفوظاتِ امیر اہل سنت، قسط: 217)



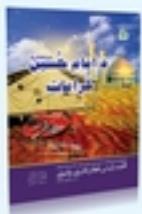
نوٹ

صفحہ 13 کے سوالات اور صفحہ 4 کا آخری سوال شعبہ ملفوظاتِ امیر اہل سنت کی طرف سے قائم کیے گئے ہیں البتہ جوابات امیر اہل سنت دامت برکاتُمُّ امَّا الْمُحَاجِيَةُ کے ہی عطا کردہ ہیں۔

الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ أَنَّا بَعْدَ فَالْفُؤُودِ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ التَّوَيِّنِ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

نيک او لمونځ ګزاره جو پیدو د پاره

هر زیارت د مابنام د لمانځه نه پس ستاسو په خانې کښي کیدونکي د دعوت اسلامي د سُنّتو د که هفته واره اجتماع کښي د رضائی الهي د پاره بنو بنو یېتونو سره توله شبه تبروي د سُنّتو د تربیت د پاره مَذَنِی قافلو کښي عاشران رسول سره هره میاشت د دری ورخو سفر او هره ورخ د "فَكِيرٌ مَدِينَةٌ" په ذريعه د مَذَنِی انعاماتو رساله چکوئ او د هري مَذَنِی میاشتي په يڪم تاریخ نې د خپل خانې ذمہ دار ته د جمع کولو معمول چور کړئ.
زما مَذَنِی مقصد: "ما ته د خپل خان او د تولی ڏنیا د خلقو د اصلاح کوشش کول دي." **إِنَّ شَاءَ اللّٰهُ عَلَيْهِ مَا شَاءَ**. د خپلی اصلاح د پاره په "مَذَنِی انعاماتو" عمل او د تولی ڏنیا د خلقو د اصلاح د کوشش کولو د پار "مَذَنِی قافلو" کښي سفر کول دي. **إِنَّ شَاءَ اللّٰهُ عَلَيْهِ مَا شَاءَ**



فیضانِ مدینہ محلہ سوداگران زرہ سبزی منڈی، بابُ المدینہ (کراچی)

UAN: +92 21 111 25 26 92 | Ext: 7213

Web: www.maktabatulmadinah.com | E-mail: feedback@maktabatulmadinah.com